

AAN Koninklijke Horeca Nederland
T.a.v. de sectormanager Hotels
de heer
Postbus 566
3440 AN Woerden

DATUM 3 december 2007

ONS KENMERK z2007-01131

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP verplichtingen registratie hotelgasten

Geachte heer ...,

Naar aanleiding van enkele vragen van de Amerikaanse ambassade in Den Haag over de registratie door Nederlandse hotels van persoonsgegevens van hun gasten, wil het College bescherming persoonsgegevens (CBP) uw aandacht vestigen op een juiste invulling van de wettelijke verplichting om gegevens te registreren over gasten.

Het CBP houdt toezicht op de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Deze wet verplicht partijen die persoonsgegevens verzamelen en verwerken, zoals hotels, op een behoorlijke en zorgvuldige wijze te werk te gaan, met inachtneming van de specifieke bepalingen uit de wet. De Wbp is ook van toepassing als het gaat om Nederlandse verantwoordelijken die gegevens over buitenlandse gasten verzamelen, ongeacht of zij uit de EU komen of niet.

Het CBP wil u via deze brief met name behulpzaam zijn om de bij u aangesloten hotels te wijzen op de informatieplicht jegens hun gasten over de doeleinden waarvoor zij persoonsgegevens verzamelen en verwerken.

Wettelijke registratieverplichting Wetboek van Strafrecht

De verplichting tot het bijhouden van een registratie van gasten van nachtverblijven wordt bepaald door artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht. Deze en andere wetsartikelen die genoemd worden in deze brief vindt u in de bijlage. Artikel 438 WvSr schrijft voor dat de houder van het nachtverblijf:

- bij aankomst van een gast een geldig reisdocument of identiteitsbewijs verlangt en daarvan aantekening maakt (eerste lid, onder 1e), en diens naam, beroep of betrekking, woonplaats en dag van aankomst moet aantekenen (eerste lid, onder 2e);
- bij vertrek van de gast de dag van vertrek aantekent (eerste lid, onder 2e);
- het register op aanvraag vertoont aan de burgemeester of een door deze aangewezen ambtenaar.

Dit voorschrift betekent dat de houder van het nachtverblijf verplicht is een identiteitsbewijs in te zien van de gast, niet van meereizende echtgenoten, minderjarige kinderen en reisgezelschappen, en te noteren welk identiteitsbewijs de gast heeft getoond. De houder van het nachtverblijf is op grond van het desbetreffende artikel niet verplicht om een kopie of scan te maken van het

identiteitsbewijs, noch verplicht om andere persoonsgegevens uit het identiteitsbewijs over te schrijven, zoals het nummer van het identiteitsbewijs of een ander identificerend nummer zoals in Nederland het sofi-nummer (vanaf 26 november 2007: BSN).

Wet bescherming persoonsgegevens geen kopie identiteitsbewijs

Het maken van een kopie of scan van een identiteitsbewijs of het overschrijven van gegevens uit het bewijs is in strijd met het bepaalde in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Immers, artikel 24 Wbp schrijft voor dat nummers die ter identificatie van een persoon bij wet zijn voorgeschreven alleen worden gebruikt voor doeleinden die bij wet zijn vastgesteld. Het maken van een kopie van een identiteitsbewijs kan nog op andere wijze in strijd zijn met de Wbp, als het bewijs namelijk een foto van de houder bevat. Omdat foto's bijzondere persoonsgegevens over ras prijsgeven, stelt de Wbp beperkingen aan het gebruik ervan. Het verwerken van bijzondere persoonsgegevens is verboden, tenzij een van de uitzonderingen van toepassing is uit artikel 17 tot en met 23 Wbp. Artikel 18 Wbp geeft de uitzonderingen weer op het verbod om rasgegevens te verwerken. Deze uitzonderingen zijn echter niet van toepassing op de registratie van hotelgasten, nu het niet onvermijdelijk is om deze gegevens vast te leggen om een hotelgast te kunnen identificeren. Ook het door middel van een kopie of scan registreren van overige gegevens op het identiteitsbewijs, zoals de geboortedatum, komt snel in strijd met de Wbp, gezien het vereiste uit artikel 11 eerste lid Wbp om geen bovenmatige gegevens te verwerken.

Het CBP gaat er dan ook van uit dat de houders van nachtverblijven in Nederland op grond van de verplichtingen uit het Wetboek van Strafrecht niet meer registreren dan:

- naam van de gast
- zijn of haar beroep of betrekking
- zijn of haar woonplaats
- het type getoonde identiteitsdocument
- dag van aankomst
- dag van vertrek

Gemeentelijke APV

In een gemeentelijke APV (Algemene Plaatselijke Verordening) kunnen overigens nadere verplichtingen zijn vastgelegd om gegevens over gasten van nachtverblijven te registreren.¹ De gemeenteraad heeft op grond van artikel 121 Gemeentewet de mogelijkheid aanvullende verordeningen aan te nemen ten aanzien van onderwerpen waarin reeds bij wet of regelgeving is voorzien, mits die verordeningen niet in strijd zijn met die wet of regelgeving. Bij APV kan echter geen verplichting worden opgenomen tot het maken van een kopie of scan van een identiteitsbewijs door houders van nachtverblijven, aangezien een APV een vorm van lagere regelgeving is die het verbod uit de Wbp op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en identificatienummers niet kan opheffen. Mochten er toch gemeentes zijn die bij APV een dergelijke vergaande registratieverplichting hebben opgenomen, dan dient u contact op te nemen

¹ De gemeente Amsterdam heeft in haar APV van januari 2007 bijvoorbeeld voorgeschreven in artikel 2.25 dat ook nationaliteit, geboortedatum en geboorteplaats van gasten dienen te worden vastgelegd.

met het College van Burgemeesters en Wethouders in die gemeente en hen te wijzen op de onrechtmatigheid van een dergelijke bepaling.

Grondslag en informatieplicht

Als houders van nachtverblijven om hen moverende (commerciële) redenen de gasten om meer persoonsgegevens willen vragen, zoals een straatnaam met huisnummer en postcode of contactgegevens zoals e-mail adres, telefoon en faxnummer, of bijvoorbeeld de contactgegevens van medereizigers, dienen de houders duidelijk aan te geven dat verstrekking van deze gegevens vrijwillig is. Het volstaat daarbij niet om met behulp van een sterretje aan te geven dat het invullen van bepaalde velden facultatief is.

Conform artikel 33 van de Wbp dient de houder van het nachtverblijf duidelijk kenbaar te maken voor welke doeleinden deze facultatieve gegevens worden gebruikt, wie de verantwoordelijke is in de zin van de Wbp, waartoe betrokkenen zich kunnen wenden als zij hun rechten van inzage, correctie en verzet willen uitoefenen, aan welke derden de gegevens eventueel worden verstrekt en hoe lang de gegevens worden bewaard.

Conclusie

Houders van nachtverblijven dienen hun gasten op een adequate manier te informeren over de aard van de - op hen van toepassing zijnde- wettelijke registratieverplichting en hun eventuele behoefte aan het gebruik van die en eventuele meerdere persoonsgegevens in het kader van bijvoorbeeld direct marketing.

Het CBP behoudt zich het recht voor om in de toekomst een controlerend onderzoek te doen naar de praktijk bij één of meerdere hotels in Nederland, mede afhankelijk van eventuele klachten die het CBP hierover ontvangt.

Het CBP hoopt dat u als belangenbehartiger van de branche op korte termijn op basis van deze brief het initiatief wilt nemen tot het ontwikkelen van een modelkennisgeving waarin de verschillende verwerkingsdoeleinden duidelijk worden toegelicht. Gezien de internationale herkomst van de gasten zou u daarbij ook een Engelstalige kennisgeving moeten ontwikkelen.

Het CBP vertrouwt er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mr. J. Kohnstamm
voorzitter

BIJLAGE WETSARTIKELN

Wetboek van Strafrecht

Artikel 438 WvS

1. Hij die er zijn beroep van maakt aan personen nachtverblijf te verschaffen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie indien hij:

1e. nalaat zich onverwijd bij aankomst van de persoon die in de door hem gehouden inrichting de nacht zal doorbrengen een geldig reisdocument of identiteitsbewijs te doen overleggen;

2e. geen doorlopend register houdt of nalaat daarin onverwijd bij de aankomst van die persoon zijn naam, beroep of betrekking, woonplaats en dag van aankomst aan te tekenen of te doen aantekenen alsmede zelf daarin aantekening te houden of te doen houden van de aard van het overgelegde document, en, bij het vertrek, de dag van het vertrek;

3e. nalaat dat register op aanvraag te vertonen aan de burgemeester dan wel aan de door deze aangewezen ambtenaar.

2. Met dezelfde straf wordt de gelijke nalatigheid gestraft van degene die er zijn beroep of een gewoonte van maakt aan meerderjarige personen een terrein, daaronder begrepen iedere binnenhaven of elk binnenwater ingericht tot het afmeren van pleziervaartuigen, al of niet met daarbij behorende voorzieningen, ter beschikking te stellen voor het houden van nachtverblijf of voor het plaatsen dan wel geplaatst houden van kampeermiddelen of daartoe enig bouwwerk, niet zijnde een inrichting als bedoeld in het eerste lid, ter beschikking stelt.

3. Op nachtverblijf, verschaft aan meereizende echtgenoten, minderjarige kinderen of aan reisgezelschappen, is het voorgaande niet van toepassing.

Gemeentewet

Artikel 121

De bevoegdheid tot het maken van gemeentelijke verordeningen blijft ten aanzien van het onderwerp waarin door wetten, algemene maatregelen van bestuur of provinciale verordeningen is voorzien, gehandhaafd, voor zover de verordeningen met die wetten, algemene maatregelen van bestuur en provinciale verordeningen niet in strijd zijn.

Wet bescherming persoonsgegevens

Artikel 11 Wbp

1. Persoonsgegevens worden slechts verwerkt voor zover zij, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of vervolgens worden verwerkt, toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn.

Artikel 16 Wbp

De verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging is verboden behoudens het bepaalde in deze paragraaf. Hetzelfde geldt voor strafrechtelijke persoonsgegevens en persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag.

Artikel 18 Wbp

Het verbod om persoonsgegevens betreffende iemands ras te verwerken als bedoeld in artikel 16, is niet van toepassing indien de verwerking geschiedt:

- a. met het oog op de identificatie van de betrokkene en slechts voor zover dit voor dit doel onvermijdelijk is;
- b. met het doel personen van een bepaalde etnische of culturele minderheidsgroep een bevoorrechte positie toe te kennen ten einde feitelijke nadelen verband houdende met de grond ras op te heffen of te verminderen en slechts indien:
 - 1°. dit voor dat doel noodzakelijk is;
 - 2°. de gegevens slechts betrekking hebben op het geboorteland van de betrokkene, van diens ouders of grootouders, dan wel op andere, bij wet vastgestelde criteria, op grond waarvan op objectieve wijze vastgesteld kan worden of iemand tot een minderheidsgroep als bedoeld in de aanhef van onderdeel b behoort, en
 - 3°. de betrokkene daartegen geen schriftelijk bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 24 Wbp

1. Een nummer dat ter identificatie van een persoon bij wet is voorgeschreven, wordt bij de verwerking van persoonsgegevens slechts gebruikt ter uitvoering van de betreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere dan in het eerste lid bedoelde gevallen worden aangewezen waarin een daarbij aan te wijzen nummer als bedoeld in het eerste lid, kan worden gebruikt. Daarbij kunnen nadere regels worden gegeven over het gebruik van een zodanig nummer.

Artikel 33 Wbp

1. Indien persoonsgegevens worden verkregen bij de betrokkene, deelt de verantwoordelijke vóór het moment van de verkrijging de betrokkene de informatie mede, bedoeld in het tweede en derde lid, tenzij de betrokkene daarvan reeds op de hoogte is.
2. De verantwoordelijke deelt de betrokkene zijn identiteit en de doeleinden van de verwerking waarvoor de gegevens zijn bestemd, mede.
3. De verantwoordelijke verstrekt nadere informatie voor zover dat gelet op de aard van de gegevens, de omstandigheden waaronder zij worden verkregen of het gebruik dat ervan wordt

DATUM 9 november 2007
ONS KENMERK z2007-01131

gemaakt, nodig is om tegenover de betrokkene een behoorlijke en zorgvuldige verwerking te waarborgen.